

Gezi Kulübü olarak önceleri 15 günde bir buluşuyorduk. Gündelik yaşamın koşma koşturmacasından olsa gerek artık ayda bir buluşuyoruz. Aylık buluşmalarımızın ilkinde Gonca Hocamı (Gonca Özgüt) arayıp ileriki aylarda sunmayı planladığı "Likya ve Kalkan" sunumunu Mart ayındaki buluşmamızda sunup sunamayacağını sordum. İki ayağı bir pabuca girse de Gonca Hocam bizleri kırma-yıp "Kosta Rika" sunumunda olduğu gibi gezginler için yine uzakları yakın etti...

Birbirinden etkileyici fotoğraflarla maviyle yeşilin buluştuğu Likya ve Kalkan'ı Atatürk'ün en sevdiği türküler arasında yer alan o güzelim Rumeli Türküsü "Bülbülüm Altın Kafeste"nin hüznü ve sevincin birbirine karıştığı ezgileri eşliğinde izlemek gerçek bir mutluluktur... Edip Cansever'in "Uyanınca Çocuk Olmak" adlı güzel bir şiiri vardır. Yıllar önce Fethiye'ye (eski zamanların Telmessos'u, Fethiye olmazdan öncesinin Megri'si, daha sonra, Osmanlının ilk pilotlarından, şehit pilot Tayyareci Fethi Bey anısına Fethiye) yaptığım bir gece yolculuğunda okumuştum Cansever'in bu unutulmaz şiirini. Otobüsümüz sabaha karşı mola vermişti. Çeşmeden akan soğuk suyla elimi yüzümü yıkayıp uyanırken bir gece yolculuğu uykusundan, dilimde Cansever'in dizeleri vardı. Şairin Yerkimlikli Karanfil kitabı elinize geçer de açıp okumak isterseniz neden okumayasınız Cansever'in bu güzelim şiirini?..

Gonca Hocamın sunumu sırasında Likya ve Kalkan'a dair verdiği bilgileri dinlerken, "Meğer ne çok şey varmış şu ışık

ülkesi Likya'ya dair, Kalkan'a dair, Kaş'a dair, uygarlıklar coğrafyası Anadolu'ya dair" diye düşünmekten kendimi alamadım. Halikarnas Balıkcısı Cevat Şakir'in Anadolu'ya dair çok bilinen bir sözü vardır: "Dünyada düzenli bir anlatışa hiç gelemeyen bir yer varsa, o da Anadoludur." Anadolu'da ve Trakya'da nereye gitseniz şaşkırtıcı bir bilgi, söylenece, anı, mekân, yemek, tarihi ve doğal güzellik dönüştür Attila İlhan'ın deyişiyle "meraklısına" anlatılmak üzere size eşlik edecektir. Gonca Hocamın da bu güzel sunumunda yaptığı işte buydu: Likya ve Kalkan üzerine biriktirdiklerini biz "meraklılara" anlatmak...

Gonca Hocam yüzyıllar öncesinde Anadolu'da bir "ışık ülkesi" olan Likya'yı anlatırken bugün Teke Yarımadası olarak adlandırdığımız coğrafyayı mekân tutmuş Likyalılardan kalma kimi söylencelerden söz etti bize. O uygarlığın ürünü paha biçilmez eserlerin bugün British Museum'da sergilenmekte olduğunu belirtti... Bu ışık ülkesinin zengin söylencelerini, yüzyıllar öncesinin paha biçilmez eserlerini öğrenince arkeolojiye, etnografiye, müzeciliğe, resim ve heykel sanatına önem vermemenin, daha doğrusu sırt çevirmenin acı sonuçlarını görüp de hayıflanmamak elde değil. Likya ülkesinin kayalara oyulmuş anıt mezarlarını Fethiye'de görmüşsünüzdür. Bu anıt mezarları yapan mimar, heykeltıraş Daidalos, oğlu avcı İkaros ile işte bu ışık ülkesinde yaşardı. Bir gün Girit adasının kralı Minos mimar Daidalos'tan içinden kimsenin çıkamayacağı karmakarışık bir hapishane kale yapmasını ister. Daidalos,

“labyrenthos” adını verdiği olağanüstü, karmakarışık bir kale yapar; o gündən beri karmakarışık yapılara “labirent” denilmektedir. Kral Minos, “labyrenthos”tan kimse çıkamasın, “çıkış yolu”nu kimseler bilemesin diye baba ile oğulu labirente hapseder. Umarsız baba, çareyi, uçan kuşların kopan kanatlarını biriktirip kendilerine birer kuş kanadı yapmakta, sonra da bu kanatları balmumuyla kollarına ve omuzlarına yapıştırıp uçmakta bulur. Baba-oğul kanatlanıp uçarak labirentten çıkacaklardır. Ancak oğul İkaros kanatlarıyla o kadar gurur duydu, uçmaktan öylesine hoşlandı ki babası gibi denizin üzerinden süzülüp ülkesine sağ salim ulaşmak yerine yükseklerle, daha yükseklerle uçmak istedi. Uçmak tutkusu onu güneşe daha çok yaklaştırdı, güneşe yaklaştıkça da kanatlarını kollarına, omuzlarına yapıştıran bal mumu erimeye başladı. İkaros, daha fazla uçamayıp Sisam adasını çevreleyen denize düşüp boğulur. Bugün o denize “İkaros Denizi” denilmektedir. Uçmaya meraklı pek çok tutkulu insan geçmişten bugüne İkaros gibi uçmak istemiş, bu uğurda akla hayâle gelmedik denemeler yapmıştır. “Havacılık tarihi” kitaplarının en heyecan verici sayfaları uçmak tutkusunun ürünü serüvenlerin anlatıldığı sayfalar olsa gerek... “Güneşe uçanların anısına” bugün kimi havayolu şirketleri, futbol kulüpleri, şirketler amblemlerinde, logolarında İkaros figürüne yer vermektedir.

Eğer yolunuz bir vesileyle Likya ülkesine düşerse bu “baba-oğul”un hüznünlü söylencesini dinlemeden dönmeyin...

Fethiye'nin bir başka hüznü de Kayaköy'dür. Bu kez hüznün kaynağı yüzyıllar öncesine değil daha dün denilebilecek kadar yakın bir tarihe dayanmaktadır. 1922'deki Türk-Yunan mübadelesi (nüfus değişimi) öncesinde Kayaköy'de güneye bakan geniş pencereleli 3.500 evde birbiriyle barışık yaklaşık 15.000 kişi yaşamış. Bugün terkedilmiş bir “hayalet şehir”dir Kayaköy. Yine eskisi gibi, pencerelerine sabah güneşi dolan, neşeli, birbiriyle barışık, mutlu, mesut günlerini özlemektedir...

Gezi Kulübü olarak Kültür Rotaları Derneği ile birlikte ülkemizin teselli kültür rotalarını tanıtırken Likya Yolu'na özel bir atf yapmıştık. 500 kilometrelik “Likya Yolu” yalnızca ülkemizde değil uluslararası alanda da en bilinen kültür rotalarından birisidir. Likya Yolu'nu merak edenler için Likya Yolu'nu işaretleyen Kate Clow'un yazdığı ve Kültür Rotaları Kitaplığı kapsamında yayımlanan “Likya Yolu : Türkiye'nin İlk Uzun Mesafe Yürüyüş Rotası” adlı kitabını burada anımsatmak isterim.

Gonca Hocam sunumunda Eşen (Ksantos) ovasına hayat veren Eşen çayından, Likya ülkesinin başkenti Ksantos'tan, Leton'dan, liman kenti Patara'dan, birbirine benzeyen lahitlerden, Kaş-Kalkan arası doyumsuz mavilikten, eşsiz turkuaz rengiyle Kapıdaş plajından, Kaş'ta denize nazır antik tiyatrodan, Kral Midas'ın hakemliğinde Pan ile Apollon arasındaki ilk müzik yarışmasından, Demre'deki St. Nicholas (Noel Baba) kilisesinden, kanatlı at Pegasus'tan, Olimpos'tan, Çıralı'dan (Yanartaş) ve daha pek çok şeyden söz etti...

Güzel, keyifli bir akşamdı. Kaçıranlar için belki Gonca Hocam bu sunumu tekrarlar...

* * *

Gezginler, kendi sözlerini kendileri söyleyen insanlardır. Alain de Botton'un Seyahat Sanatı'nda söylediği gibi:

“Nereye gitmemiz gerektiği konusunda bize tavsiyede bulunan çoktur ama neden ve nasıl gideceğimizi söyleyen yoktur...”

